
BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

*Agencija za ravnopravnost spolova
Bosne i Hercegovine*

BOSNIA AND HERZEGOVINA

Ministry for Human Rights and Refugees

*Gender Equality Agency of
Bosnia and Herzegovina*

Izvještaj

Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine o realizovanim aktivnostima po Programu rada za period 01.01.2015 – 31.12.2015. godine

Sarajevo, Januar 2016. godine

---

*Sarajevo, Kulovića br. 4, Tel./Fax: 033/209761
e-mail: protokol@arsbih.gov.ba;*

I. UVOD

Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 16/03), članom 22 predvidio je formiranje Agencije za ravnopravnost spolova BiH u okviru Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, radi nadzora nad provođenjem navedenog Zakona.

Agencija za ravnopravnost spolova BiH (u daljem tekstu Agencija) osnovana je Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 19.02.2004. godine. U skladu sa izmjenama i dopunama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/10), Agencija u okviru svojih nadležnosti obavlja slijedeće poslove:

- a) prati i analizira stanje ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini na osnovu izvještaja koje sačinjava Agencija i izvještaja entitetskih gender centara i o tome godišnje izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Na osnovu rezultata analiza i praćenja sačinjava posebne izvještaje, mišljenja, sugestije i preporuke radi upućivanja nadležnim tijelima na državnom nivou;
- b) utvrđuje metodologiju izrade izvještaja o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini;
- c) Inicira i koordinira izradu Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine, u saradnji sa entitetskim gender centrima, a koji usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
- d) prati primjenu i vrši koordinaciju aktivnosti sa svim relevantnim subjektima u procesu implementacije Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine iz člana 24. stav (2) ovog Zakona;
- e) saraduje sa institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost spolova u institucijama na državnom nivou;
- f) u postupku pripreme nacrtu i prijedloga zakona, podzakonskih i drugih normativnih akata, strategija, planova i programa, a prije dostavljanja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, daje mišljenje o usaglašenosti navedenih akata sa ovim Zakonom i međunarodnim standardima o ravnopravnosti spolova;
- g) daje inicijativu i učestvuje u pripremi zakona, podzakonskih i drugih akata, strategija, planova i programa, koji se donose na nivou Bosne i Hercegovine, u cilju utvrđivanja mjera za postizanje ravnopravnosti spolova u svim oblastima društvenog života;
- h) daje inicijativu za pokretanje postupka za izmjene i dopune propisa u slučaju neusaglašenosti sa odredbama ovog Zakona, domaćim i međunarodnim standardima o ravnopravnosti spolova;
- i) prima i obrađuje molbe, žalbe i predstavke osoba i grupa osoba u kojima se ukazuje na povrede nekog prava iz ovog Zakona;
- j) donosi Jedinствена pravila za primanje i obrađivanje molbi, žalbi i predstavki osoba i grupa osoba i iz tačke i. ovog člana
- k) predstavlja i koordinira aktivnosti, u okviru svoje nadležnosti, na međunarodnom i regionalnom nivou;
- l) nadzire provođenje ovog Zakona i u saradnji sa Gender Centrom Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centrom Republike Srpske i priprema izvještaje o ispunjavanju međunarodnih obveza u oblasti ravnopravnosti spolova;
- m) saraduje u okviru svoje nadležnosti sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda;
- n) vrši aktivnosti na promociji ravnopravnosti spolova;
- o) obavlja ostale poslove u cilju provođenja ovog Zakona.

KADROVSKA POPUNJENOST

U 2015. godini u Agenciji za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, bili su zaposleni/e su: direktorica Agencije za ravnopravnost spolova, stručni savjetnik i stručna savjetnica, viša stručna saradnica, samostalna referentica za nabavke (VŠS), administrativni tehničar (SSS), i tri uposlenice po ugovoru o djelu (VSS), od kojih se po jedna finansira iz budžeta Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, iz sredstava FIGAP Programa i iz sredstava OSCE-a.

II. ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI

a) Prijedlozi zakona

b) Prijedlozi podzakonskih i drugih normativnih akata

1. **Odluka o usvajanju Okvirne strategije za provedbu Konvencije Vijeća Evrope za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini 2015-2018. godine**

Vijeće ministara BiH na 16. sjednici održanoj 23.07.2015. godine, donijelo je Odluku o usvajanju Okvirne strategije za provedbu Konvencije o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini za period 2015 – 2018. godine. Objavljena u „Sl.glasniku BiH“ 75/15.

Rok: obaveza prenesena iz Programa rada za 2014. godinu

2. Odluka o formiranju Koordinacionog odbora za praćenje Akcionog plana za implementaciju UNSCR 1325 u Bosni i Hercegovini za period 2014. – 2017. godine

Koordinacioni odbor je formiran odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine na 121. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, koja je održana 29.01.2015.godine. Koordinacioni odbor se sastoji od dvadesetpet članova koji se imenuju na period trajanja Akcionog plana, 2014. – 2017. godine. U „Službenom glasniku BiH“ broj 20/15 od 09.03.2015.godine objavljena je Odluka o imenju članova/ica Koordinacionog odbora za nadzor nad provođenjem aktivnosti iz Akcionog plana za implementaciju UNSCR-a 1325 u Bosni i Hercegovini 2014.-2017. godine.

Rok: obaveza prenesena iz Programa rada za 2014. godinu

III. MEĐUNARODNI UGOVORI

1. Prijedlog sporazuma o grant sredstvima za razvojne ciljeve između Vlade Sjedinjenih Američkih Država, koju predstavlja Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, koje predstavlja Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH,

Na 24. sjednici, održanoj 22.9.2015., Vijeće ministara prihvatilo je Prijedlog sporazuma, kao korisnik granta i ovlastilo Ministricu za ljudska prava i izbjeglice BiH da potpiše ovaj sporazum.

Riječ je o grantu ukupne vrijednosti **1.750.000,00 američkih dolara**, od čega je **750.000,00 američkih dolara namijenjeno poboljšanju kapaciteta Agencije za ravnopravnost spolova BiH za rješavanje pitanja rodno zasnovanog nasilja**, a jedan milion američkih dolara bit će utrošen na poboljšanje kapaciteta domaćih istraživača u oblasti društvenih nauka, kako bi mogli provoditi detaljna, nezavisna i savremena istraživanja javne politike i društvenih nauka, posebno u oblasti ljudskih prava.

Ceremonija potpisivanja Memoranduma o grant sredstvima između Američke agencije za međunarodni razvoj – USAID i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH upriličena je 19.10.2015. godine, u Sarajevu. Sporazum su potpisali ministrica za ljudska prava i izbjeglice BiH Semiha Borovac i direktor Misije USAID-a za BiH, Peter Duffy i ambasadorica Sjedinjenih Američkih Država (SAD) u BiH, Maureen Cormack.

Rok: nije bilo predviđeno Programom rada 2015

2. Posebni Sporazum između Švedske razvojne agencije SIDE i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH

Nadzorni odbor FIGAP programa donio je Zaključke 11. maja 2015. o produženju FIGAP Programa u 2016. godini Posebni Sporazum, na osnovu koga će se vremenski produžiti podrška implementaciji Gender akcionog plana u 2015. i 2016. godini i utrošiti preostala sredstva iz FIGAP programa, je u postupku zaključivanja.

Rok: nije bilo predviđeno Programom rada 2015

IV. EVROPSKE INTEGRACIJE

1. Izvještavanje za potrebe Izvještaja o napretku BiH u procesu priključenja Evropskim integracijama

Po zahtjevu Direkcije za evropske integracije BiH, Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine dostavila je redovne informacije za Izvještaj o napretku BiH koji sadrži najvažnije informacije o ostvarenim rezultatima u traženom periodu, usvajanju i provedbi važećih zakona i politika, odluka i mjere.

Rok: Kontinuirano se dostavljaju izvještaji

IV - TEMATSKI DIO

1. Izvještaj o stanju ravnopravnosti spolova u BiH 2012-2014

Izvještaj o stanju ravnopravnosti spolova u BiH 2012-2014. je izrađen je u toku 2014 godine, a usvojen je na 121.sjednici Vijeća ministara BiH, održanoj 29.01.2015.godine s predloženim zaključcima i preporukama. Predstavnički dom PSBiH je na 10.sjednici, održanoj 08.04.2015.godine, primio k znanju Izvještaj i dostavio zaključak da podržava preporuke sadržane u Izvještaju, te traži njihovu realizaciju. Izvještaj je usvojila Ustavna pravna

komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH) na svojoj 4. Sjednici održanoj 27.05.2015.g.

Rok: Iz Programa rada za 2014. godinu

2. Izrada izvještaja o provedbi Gender akcionog plana BiH, 2013-2017.godine

U skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH“ 32/10) Agencija za ravnopravnost spolova BiH inicira i koordinira izradu Gender akcionog plana u BiH, te prati primjenu i vrši koordinaciju aktivnosti sa svim relevantnim subjektima u procesu implementacije navedenog akcionog plana. Vijeće ministara BiH je na 62. sjednici održanoj 03.09.2013. godine usvojilo je Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine za period 2013–2017. godine (GAP BiH) i zadužilo sve nadležne institucije Bosne i Hercegovine da se aktivno uključe u realizaciju planiranih aktivnosti iz ovog plana.

Izvještaj je izrađen na osnovu izvještaja entitetskih gender centara, te će biti razmatran na 41. sjednici Vijeća ministara, koja će se održati 28.01.2016.

Rok: juni, pomjereno za decembar, urađeno

3. Izrada Plana aktivnosti i budžeta FIGAP programa za 2015. godinu koje usvaja Nadzorni odbor FIGAP programa

Izrađeni su godišnji narativni i finansijski izvještaj o provedbi FIGAP programa za prethodnu godinu. Svi izvještaji su usvojeni od strane Nadzornog odbora FIGAP programa.

Rok: mart; urađeno

4. Izrada polugodišnjeg i završnog narativnog i finansijskog izvještaja o provedbi FIGAP Programa Nadzornom odboru FIGAP programa za period od 2010-2015.godine

Nadzorni odbor FIGAP programa je usvojio Plan aktivnosti i budžet za 2015. Izrađen je i operativni plan sa detaljnim opisom aktivnosti i vrstama troškova, koji je u potpunosti usklađen sa Programom rada Agencije za ravnopravnost spolova za 2015. godinu. Na prijedlog Upravnog odbora, Nadzorni odbor je odobrio produženje FIGAP programa i u 2016. godini, te je izrađen i usvojen Okvirni plan aktivnosti i budžet za 2016. godinu.

Rok: mart; urađeno

5. Provođenje završne evaluacije FIGAP programa

U skladu sa Sporazumom o zajedničkom finansiranju FIGAP Programa između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, predstavljenog po Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, i grupe donatora, u posljednjoj fazi implementacije provedena je završna eksterna evaluacija cjelokupnog FIGAP programa. FIGAP evaluaciju je provela konsultatska firma Lucid Links u koordinaciji sa međunarodnim konsultantom angažovanim od strane švedske SIDE. Evaluacija FIGAP programa se nalazi u redovnoj proceduri i biće dostavljena Vijeću ministara BiH u januaru 2015. godine.

Rok: oktobar; pomjereno za decembar; urađeno

6. Izrada Izvještaja o provedbi aktivnosti iz Akcionog plana za implementaciju UNSCR 1325 u Bosni i Hercegovini, 2014 - 2017. godine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je usvojilo Akcioni plan za implementaciju UNSCR 1325 „Žene, mir i sigurnost“ na 104. sjednici, održanoj 08.07.2014. godine. Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, je na osnovu informacija dostavljenih od institucija zastupljenih u Koordinacionom odboru za praćenje provedbe Akcionog plana (formiranog Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine na 121. sjednici održanoj 29.01.2015.godine) izradila Izvještaj o provedbi Akcionog plana za implementaciju UN Rezolucije 1325 u Bosni i Hercegovini za period 31.07.2014.-31.07.2015. godine.

Na 40. sjednici, održanoj 20.01.2015. godine, Vijeće ministara BiH usvojilo je Izvještaj o provedbi Akcionog plana za implementaciju Rezolucije UN 1325 „Žene, mir i sigurnost“ u Bosni i Hercegovini za period 31.7.2014 – 31.7.2015. godine, te zadužilo sve nadležne institucije da nastave aktivnosti na provođenju Akcionog plana.

U odnosu na raniji Izvještaj ostvaren je određeni napredak u provođenju aktivnosti iz Akcionog plana, koje su usmjerene na postizanje ravnopravnosti spolova u sektorima sigurnosti i odbrane u Bosni i Hercegovini.

Rok: decembar

7. Izrada Izvještaja o provedbi Strategije za primjenu Konvencije Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, 2014-2018.godine

S obzirom da je Okvirna strategija usvojena krajem jula 2015. godine, izrada Izvještaja prolongirana je za sredinu 2016. godine.

Rok: decembar

8. Izrada Izvještaja o primjeni UN dokumenta (preporuka UN CEDAW Komiteta), preporuka Vijeća Evrope, Evropskih direktiva i drugih dokumenata koji se odnose na ravnopravnost spolova i osnaživanje žena

- Agencija za ravnopravnost spolova BiH izradila je i dostavila **Informaciju Bosne i Hercegovine UN CEDAW Komitetu** prema stavu zaključnih zapažanja na kombinirani četvrti i peti periodični CEDAW izvještaj Bosne i Hercegovine, koja sadrži preduzete mjere koje se odnose na pitanja žena u postkonfliktnim situacijama i oblasti zapošljavanja. Informacija je usvojena na 18. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 03.08.2015.godine. Informacija, između ostalog, sadrži preduzete aktivnosti nadležnih institucija u BiH u oblasti unapređenja institucionalnog i političkog okvira za promoviranje ravnopravnosti spolova te osiguravanje primjene međunarodnih standarda u ovoj oblasti.
- Dostavljene su **Informacije o implementaciji rezolucije UN GA 68/137 „Nasilje nad radnicama migrantkinjama“** Generalnom sekretaru UN-a.
- **Informacija o pitanju ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini za 2014.godinu**, u skladu sa posebnom Odlukom OSCE Foruma za sigurnosnu saradnju (FSC) izrađena je u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova BiH.

Rok: kontinuirano

V OPERATIVNE AKTIVNOSTI

1. Davanje mišljenja o usaglašenosti zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH

U 2015. godini, Agencija za ravnopravnost spolova BiH je zaprimila **30 zahtjeva za mišljenja na propise koje donose institucije BIH** i dostavila je ukupno 30 mišljenja o usaglašenosti sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BIH. Institucije koje su dostavljale materijale na mišljenje su:

- Agencija za javne nabavke BiH
- Agencija za sigurnost hrane BiH
- Agencija za osiguranje BiH
- Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
- Ministarstvo pravde BiH
- Ministarstvo sigurnosti BiH

Sugestije su date **na 8 propisa** i to na:

- Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama BiH, Ministarstvo pravde BiH
- Nacrt Zakona o humanitarnim organizacijama BiH, Ministarstvo pravde BiH
- Prijedlog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Agencije za osiguranje BiH
- Prijedlog Pravilnika o obuci ovlaštenih predavača, Agencija za javne nabavke, filijala Banja Luka

- Pravilnik o postupku ocjenjivanja i ovlaštenja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetičkih modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama, Agencija za sigurnost hrane BiH
- Nacrt Odluke o utvrđivanju opravdanih razloga humanitarne prirode za produženje privremenog boravka državljanima Sirijske Arapske Republike, Ministarstvo sigurnosti BiH
- Akcioni plan za sprečavanje trgovine ljudima, Ministarstvo sigurnosti BiH
- Okvirna strategija za upravljanje granicom, Ministarstvo sigurnosti BiH

Agencija je izradila Informaciju o usaglašenosti nacrta zakonskih akata i drugih propisa sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, koju će dostaviti Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH u januaru 2016. godine.

Rok: kontinuirano

2. Stručna podrška uključivanju standarda ravnopravnosti spolova u strategije, politike, programe, akcione planove i druge dokumente koje usvaja Vijeće ministara BiH

U izvještajnom periodu Agencija je dostavila komentare, mišljenja i sugestija i/ili **učestvovala u izradi sljedećih dokumenata:**

- učešće u izradi Šestog izvještaja o primjeni Evropske socijalne povelje / revidirane/ za Bosnu
- učešće na sastancima vezano za proces programiranja Instrumenta za pretpristupnu pomoć - IPA II,
- učešće na sastancima Odbora za Rome BiH,
- učešće na sastancima Vijeća za djecu BiH.
- Nacrta akcionog plana suprostavljanja trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini 2016-2019.godina

Rok: kontinuirano, prema zahtjevima nadležnih institucija

3. Postupanje po predstavkama građana/ki u slučajevima kršenja Zakona o ravnopravnosti spolova BiH

U izvještajnom periodu nije bilo predavki građana/ki u slučajevima kršenja Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH. Agencija za ravnopravnost spolova BiH obavila je nekoliko usmenih konsultacija sa strankama koje su dolazile i žalile se na različite oblike diskriminacije, a konsultacije su se odnosile na savjete i preporuke za dalje postupanje i obraćanje nadležnim institucijama.

Rok: kontinuirano

4. Provođenje aktivnosti na realizaciji i koordinaciji FIGAP programa, uključujući i praćenje provebe institucionalnih programa i projekata nevladinih organizacija, koji su podržani iz sredstava FIGAP programa

U 2015. godini **završeno je 7 projekata nevladinih organizacija** koje su podržane iz sredstava FIGAP programa, koji su bili usmjereni na sprovođenje UNSCR 1325, ekonomsko osnaživanje žena, izradu lokalnih akcionih planova u jedinicama lokalne samouprave, te regionalnu saradnju.

Rok: kontinuirano

5. Redovni sastanci Upravnog i Nadzornog odbora FIGAP programa

Pored redovne elektronske komunikacije, u izvještajnom periodu održana **su 2 sastanka Upravnog odbora FIGAP programa** na kojima su razmatrani redovni narativni i finansijski izvještaji i planovi rada FIGAP programa, prioriteta u 2015.godini, transferi sredstava gender centrima, programi institucionalnih i vaninstitucionalnih partnera, te produženje FIGAP programa i u 2016. godini.

U skladu sa Sporazumom o zajedničkom finansiranju, održan **je sastanak Nadzornog odbora** radi usvajanja godišnjih i polugodišnjih narativnih, finansijskih i revizorskih izvještaja.

Pored sastanaka upravljačkih tijela FIGAP programa, održana **su 3 sastanka FIGAP timova** Agencije i gender centara na operativnom nivou u cilju zajedničke izrade narativnih i finansijskih izvještaja, te zajedničkog planiranja i usklađivanja aktivnosti i budžeta. Pored ovih sastanaka, operativni timovi Agencije i gender centara svakodnevno

komuniciraju i dogovaraju se o operativnim detaljima vezanim za planiranje, provođenje, nadzor i izvještavanje o FIGAP programu.

Rok: kontinuirano

6. Koordinacija provođenja Gender akcionog plana BiH i godišnjeg operativnog plana Agencije za provedbu GAP BiH

U izvještajnom periodu uspostavljen je Upravni odbor za praćenje Gender akcionog plana, kojeg čini direktorica Agencije i direktorice gender centara, te su održavani redovni sastanci Upravnog odbora.

U toku je **formiranje Koordinacionog odbora za praćenje Gender akcionog plana BiH** koji će biti zadužen za koordinaciju i praćenje GAP-a od strane institucija BiH za period 2015-2017. godine. Koordinacioni odbor čine institucije BiH i predstavnica Vlade Brčko Distrikta BiH.

7. Aktivnosti na realizaciji i koordinaciji Akcionog plana za implementaciju UNSCR 1325 u BiH, 2014-2017. godine, uključujući rukovođenje i administriranje rada Koordinacionog tijela za praćenje provedbe Akcionog plana.

U izvještajnom periodu održana su tri sastanka Koordinacionog odbora u cilju 1) izrade Plana monitoringa i evaluacije AP UNSCR 1325, 2) izrade operativnih planova institucija sektora odbrane i sigurnosti za 2015.godinu, 3) razmjene informacija o provedenim aktivnostima i izrade godišnjeg izvještaja.

Uz stručnu i finansijsku podršku Agencije za ravnopravnost spolova, Instituta za inkluzivnu sigurnost iz Vašingtona, UN Women i drugih međunarodnih organizacija, aktivnosti iz Akcionog plana provode se planiranom dinamikom. U saradnji sa UN Women održane su **Obuke o usklađivanju propisa sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH i o uvođenju rodno-odgovornog programskog budžetiranja i provedbi Akcionog plana za implementaciju UN Rezolucije 1325: „Žene, mir i sigurnost”** u Bosni i Hercegovini. Ove obuke su bila namijenjene prvenstveno državnim službenicima i službenicama zaduženim za normativne poslove i zaduženim za izradu planova i programa, politika i budžeta u institucijama i agencijama zastupljenim u Koordinacionom odboru za praćenje Akcionog plana. Obukama je prisustvovalo prisustvovalo je 50-60 predstavnika i predstavnica institucija i agencija angažiranih na implementaciji Akcionog plana.

U saradnji sa **Misijom OSCE-a u BiH održana je radionica, koja je okupila 30 osoba za rodna pitanja iz Oružanih snaga BiH i sigurnosnih/policijskih struktura**, zajedno sa članovima i članicama Koordinacionog odbora za primjenu BiH Akcionog plana za implementaciju UN Rezolucije 1325 u BiH, iz Ministarstva odbrane i Ministarstva sigurnosti. Cilj održavanja radionice je bio umrežavanje osoba za pitanja ravnopravnosti spolova, razmjena iskustva, dobrih praksi i stjecanja novih znanja i vještina osoba za pitanja ravnopravnosti spolova.

Rok: kontinuirano

8. Aktivnosti na realizaciji i koordinaciji Strategije za provedbu Konvencije Vijeća Europe o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici

Okvirna strategija za provedbu Konvencije o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulske Konvencije) u Bosni i Hercegovini za period 2015 – 2018. godine usvojena je 23.07.2015. godine na 16. sjednici Vijeća ministara BiH.

Grant USAID (pomenut u dijelu koji se odnosi na međunarodne ugovore) predstavlja **značajna sredstva za podršku rješavanju problema nasilja na osnovu spola i značajno će podržati provedbu Okvirne strategije za implementaciju Istanbulske konvencije**. Posebna pažnja biće usmjerena je jačanje koordinirane saradnje svih aktera. Prebacivanje ovih sredstava očekuje se početkom 2016. godine. Agencija je izradila Desk-analizu mehanizama za provođenje i izvještavanje po Istambulskoj Konvenciji sa preporukama o prioritetima za grant USAIDa.

U cilju definisanja izvora i procedura prikupljanja podataka za praćenje i izveštavanje o provođenju Istanbulske Konvencije, Agencija za ravnopravnost spolova BiH uz podršku UN Women izradila je prijedlog indikatora za praćenje provođenja Konvencije. Prema navedenim indikatorima Agencija za ravnopravnost spolova BiH izvršila je **provjeru dostupnosti podataka kod nadležnih institucija i relevantnih organizacija**. Na osnovu rezultata provjere biće sačinjen prijedlog sa smjernicama za uspostavu i dalji razvoj instrumenta za praćenje provođenja Konvencije.

U okviru predsjedavanja Bosne i Hercegovine Komitetom ministara Vijeća Evrope kao jedan od glavnih prioriteta prepoznata je implementacija Konvencije Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Kao jedan od najvažnijih događaja u predsjedavanju, bila je Konferencija na visokom nivou „**Monitoring i implementacija Istanbulske konvencije – nove sinergije**“, o primjeni Konvencije Vijeća Evrope o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija). Konferencija je održana u organizaciji Agencije za ravnopravnost spolova BiH uz podršku Ministarstva vanjskih poslova BiH, i Vijeća Evrope – Odjela za borbu protiv nasilja nad ženama. Na Konferenciji je učestvovalo preko 200 učesnika, članova zemalja članica Vijeća Evrope i predstavnici domaćih i regionalnih institucija za ljudska prava i ravnopravnost spolova .

Rok: kontinuirano

9. Obuka za državne službenike/ce i druge grupe

U saradnji sa Delegacijom Evropske Unije u BiH održana je **obuka za 100 osoba, zaposlenih u Delegaciji EU u BiH**. Direktorica Agencije prezentovala je Međunarodni i domaći pravni okvir na temu ravnopravnosti spolova: glavne izazove u BiH.

Rok: kontinuirano

10. Podrška radu Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova PS BiH

Agencija je nastavila uspješnu saradnju s Komisijom za ostvarivanje ravnopravnosti spolova PS BiH, koja se ogleda u provođenju različitih aktivnosti. U 2015. godini održane su zajedničke aktivnosti:

- **Uvodni seminar** čiji je cilj da se članovi Komisije upoznaju s međunarodnim i domaćim propisima iz oblasti ravnopravnosti spolova, stanjem ravnopravnosti spolova u BiH, procedurama u Komisiji, postignućima u prethodnom periodu.
- **Tematske sjednice** („Rod i katastrofe“ „Ravnopravnost spolova i politička participacija“, „Diskriminacija porodilja u FBiH – predstavljanje Specijalnog izvještaja Institucije ombudsmena za ljudska prava BiH“)
- **Dodjela nagrade** za doprinos u ostvarivanju ravnopravnosti spolova u 2014
- Na zahtjev Komsije izrađena je detaljna informacija i sistematizovani podaci o mandatu i provedenim aktivnostima Agencije.

Rok: kontinuirano

11. Učešće u radu Komisije za gender pitanja Vijeća Evrope (CDEG) i radu UN Komisije o statusu žena (ECOSOC)

Direktorica Agencije je učestvovala kao predstavnica Bosne i Hercegovine **na dva sastanaka Odbora zemalja članica Istanbulske Konvencije** u Strasbourgu u 2015. godini. Na prvom sastanku održanom u maju 2015. godine izabrani su članovi GREVIO Komiteta za praćenje provedbe Istanbulske konvencije.

Rok: po pozivu

12. Nastavak i jačanje regionalne saradnje na postizanju ravnopravnosti spolova

U izvještajnom periodu, saradnja na regionalnom nivou ostvarena je kroz organizovanje ili učešće po pozivu na različitim događajima: sastancima, konferencijama i okruglim stolovima.

Agencija za ravnopravnost spolova BiH u tokom 2015. godine posebno intenzivirala aktivnosti na jačanju regionalne saradnje u implementaciji zajedničkih aktivnosti. Na brojnim regionalnim i međunarodnim događajima promovirane su dobre prakse BiH na promociji ravnopravnosti spolova u različitim oblastima, posebno u provedbi UN Rezolucije 1325 „Žene, mir i sigurnost“ i Konvencije Vijeća Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulske konvencije). Održano je nekoliko regionalnih sastanaka u Sarajevu, Banja Luci i Beogradu radi dogovora o provođenju zajedničkih regionalni inicijativa i aktivnosti u skladu sa usvojenom Regionalnom Izjavom o saradnji gender institucionalnim mehanizama regije Zapadnog Balkana.

Direktorica Agencije učestvovala na međunarodnoj konferenciji u Podgorici posvećenoj primjeni Konvencije Vijeća Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici, na temu: “Opšte i specijalizovane usluge podrške za žene sa iskustvom nasilja – garancije dostupnosti i kvaliteta usluge“, koja se održala u Podgorici, 24. i 25.

novembra 2015. Godine. Na pomenutoj Konferenciji usvojena je **Podgorička deklaracija protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.**

Rok: kontinuirano

13. Saradnja sa međunarodnim, nevladinim i drugim organizacijama civilnog društva u pripremi i provedbi zajedničkih projekata i aktivnosti

U proteklom periodu realizovan je niz zajedničkih inicijativa, projekata i aktivnosti sa međunarodnim organizacijama. Projekti i aktivnosti u izvještajnom periodu realizovani su uglavnom u saradnji sa **UN Women i Misijom OSCE u BiH** i odnose se na podršku primjeni UN Rezolucije 1325 na lokalnom nivou, te uvođenju gender odgovornog budžetiranja, te borbe protiv rodno zasnovanog nasilja. Veoma je važno istaći saradnju i zajedničke aktivnosti sa **Institutom za inkluzivnu sigurnost iz Vašingtona**, koji pruža kontinuiranu podršku primjeni UNSCR 1325 u BiH.

- Značajno je spomenuti posjetu NJ.E. Ambasadorice Swanee Hunt Bosni i Hercegovini od 7. do 9. aprila 2015. Ambasadorica Hunt podržava Agenciju za ravnopravnost spolova BiH, gender mainstreaming i osnaživanje žena u BiH već dugi niz godina.

U periodu posjete Ambasadorice Hunt Bosni i Hercegovini, Agencija za ravnopravnost spolova BiH **organizovala je niz zajedničkih aktivnosti sa Institutom za inkluzivnu sigurnost.** NJ.E. ambasadorica Swanee Hunt je održala bilateralne sastanke sa ministricama u Vijeću ministara BiH, Semihom Borovac i Marinom Pendeš..

Ambasadorica Swanee Hunt bila je specijalna gošća na **Regionalnoj radionici** “Regionalno umrežavanje na pitanjima ravnopravnosti spolova u zajednički definisanim prioritetnim oblastima” i **Donatorskom sastanku** na kojem su prisustvovali predstavnici ambasada i međunarodnih razvojnih agencija, a na kojem su predstavljani dosadašnji rezultati i izazovi u implementaciji FIGAP programa, te novi prijedlog programa za implementaciju Gender akcionog plana BiH.

Takođe, potpisan **Memorandum o razumijevanju između Agencije za ravnopravnost spolova BiH i Instituta za inkluzivnu sigurnost iz Washingtona.** Institut za inkluzivnu sigurnost kontinuirano pruža podršku Agenciji za ravnopravnost spolova BiH u provedbi UNSCR 1325 “Žene, mir i sigurnost”, te unapređenju izrade, praćenja i procjene Akcionog plana za provedbu ove Rezolucije u BiH.

- Predstavnica Agencije za ravnopravnost spolova Bosne učestvovala je na drugom sastanku **Savjetodavnog odbora Regionalnog projekta „Promocija rodno odgovornih politika u Jugoistočnoj Evropi i Republici Moldaviji** (II faza 2013-2016) koji podržava UN Women. Predstavljani su rezultati Bosne i Hercegovine na uvođenju i promociji rodno odgovornih politika, sa fokusom na rodno odgovorno budžetiranje u institucijama na svim nivoima organizacije vlasti.
- Agencija je pružila podršku USAID-u u izradi Priručnika za integrisanje ravnopravnosti spolova u propise i Priručnika o rodno odgovornom budžetiranju.

Nastavljena je i unaprijeđena saradnja sa nevladinim i drugim organizacijama civilnog društva na implementaciji aktivnosti iz oblasti: nasilja u porodici, zdravlja, prevencije i zaštite, obrazovanja, sigurnosti, gender senzitivnog budžetiranja i dr., u skladu sa prioritetima GAP-a i sektorskih strategija i akcionih planova. **Neke od tih aktivnosti su:**

- Agencija za ravnopravnost spolova BiH potpisala je **Memorandum o saradnji sa Sigurnom mrežom**, mrežom nevladinih organizacija, u cilju efikasne implementacije Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, ratifikovane Istanbulske Konvencije te usvojene Okvirne strategije za implementaciju Istanbulske Konvencije. Direktorica Agencije je održala prezentaciju na radionici Sigurne mreže na temu Istanbulske Konvencije.
- Saradnja sa Sarajevskim otvorenim centrom, s kojim je Agencija u saradnji objavila knjigu **Žene i politički život u postdejtonskoj BiH**, te amandmane na Zakon o zabrani diskriminacije BiH.
- Nевladina organizacija ELSA Sarajevo (The European Law Students' Association, lokalna grupa Sarajevo) je u saradnji sa Vijećem mladih Stari Grad organizovala jednodnevnu edukaciju čiji je cilj bio da se mladi detaljno upoznaju sa pravima muškaraca i žena u BiH, ali isto tako i sa Agencijom za ravnopravnost spolova BiH, problemima kojima se trenutno bavi i situacijom u pogledu ravnopravnosti spolova u BiH.

- Učešće na konferenciji „Obrazovanjem do rodne ravnopravnosti 4.11.2015.godine u organizaciji civilnog društva Budi aktivna. Budi emancipiran. (B.a.B.e.), Zagreb i Prava za sve, Sarajevo. Konferencija je imala za cilj raspraviti pitanja uticaja obrazovnih politika i praksi na rodnu ravnopravnost, naročito, na mogućnost poboljšanja položaja žena u Bosni i Hercegovini koristeći primjere djelovanja organizacija civilnog društva i institucija u Republici Hrvatskoj, te preporukama ukazati na mogućnosti i načine integriranja obrazovanja za rodnu ravnopravnost u BiH obrazovni sistem.
- Asocijacija za demokratske inicijative Sarajevo (ADI Sarajevo) u okviru Programa "Političko osnaživanje žena" organizovao je za delegatkinje/zastupnice u zakonodavnim institucijama u Bosni i Hercegovini jednodnevni regionalni trening u Banja Luci koji je održan 06.02.2015.. Ovom prilikom predstavljen je rad Agencije.
- Agencija za ravnopravnost spolova BiH je bila partner CARE International Balkans u organizaciji Prve međunarodne konferencije “Očinstvo i ravnopravno angažovanje očeva u roditeljstvu na Balkanu: praksa, politike i istraživanja”.Cilj Konferencije je da promoviše najbolje prakse i politike koje pružaju podršku očevima i starateljima da budu aktivnije uključeni u sve aspekte brige o djetetu i porodičnog života.
- Na prvoj konferenciji žena sa invaliditetom u BiH održanog u Banjaluci predstavnicima Agencije održala je prezentaciju. Ova Konferencija je održana u organizaciji HO „Partner“ i uz podršku TACSO projekta u BiH sa ciljem osnaživanja žena sa invaliditetom, njihovo umrežavanje i pomoć koju im mogu pružiti institucije u BiH.

Rok: kontinuirano

14. Obilježavanje značajnih dana iz oblasti ravnopravnosti spolova i provođenje drugih aktivnosti promotivnog, informativnog i edukativnog karaktera

Tradicionalno se u Bosni i Hercegovini obilježava **Sedmica ravnopravnosti spolova / Gender Week** različitim aktivnostima. U zgradi Parlamentarne skupština BiH u Sarajevu održane su:- najava svih aktivnosti Sedmice ravnopravnosti spolova, izložba fotografija o rodnim stereotipima i ulogama, dodijeljene su nagrade osobama koje su bila inspiracija u svojim sredinama za pokretanje značajnih promjena u ostvarivanju ravnopravnosti spolova na regionalnom, državnom, subregionalnom ili lokalnom planu, te održana tematska sjednica čiji je cilj bio predstaviti aktivnosti institucija, nevladinih organizacija i drugih aktera na djelovanju u prirodnim katastrofama u rodnom kontekstu i sa posebnim akcentom na prošlogodišnje poplave u BiH Takođe, održana je Konferencija „**Ljudska sigurnost kroz prizmu rodne ravnopravnosti**“ koja je ukazala na koncept ljudske sigurnosti, koji počiva na činjenici da sigurnost ne znači samo zaštitu države ili institucije već i individua ili grupa od straha, prijetnji i nasilja, te drugih oblika ugrožavanja sigurnosti sa kojima se svakodnevno suočavaju.

Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana djevojčica u informaciono-komunikacionim** tehnologijama (IKT) – Girls in ICT Day! Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH je svim medijima u BiH dostavila saopštenje za javnost u kome je naglasila da samo otvoreno i dostupno učenje pridonosi društveno-ekonomskoj revitalizaciji, većoj mogućnosti zapošljavanja i konkurentnosti na tržištu rada, kao i povećanoj mobilnosti i profesionalnoj fleksibilnosti kako muškaraca tako i žena. Osnaživanje djevojčica, djevojaka i žena kroz jednake mogućnosti pristupa i učešća u inovacijama, tehničkim, tehnološkim i informaciono – komunikacionim tehnologijama (IKT) samo je jedan od oblika podizanja svijesti o mogućnostima zaposlenja, te promoviranja ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.

Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana porodice** u 2015. godini iskorištena je još jedna prilika da se ukaže na važnost porodice kao temelja društva i društvenog razvoja, te da skrene pažnju na značajne doprinose koje stvaraju ljudi svojim karakterom, stavovima i vjerovanjima.

U sklopu **Međunarodne kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja na osnovu spola“** Agencija je dostavila bijele vrpce predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti na nivou BiH i pokrenula je inicijativu u okviru Kampanje kojom su članovi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pokazali svoju opredjeljenost za nultu toleranciju prema nasilju nad ženama.

U Bosni i Hercegovini je prepoznat problem i potreba pružanja podrške ženama koje žive i rade na selu. Zbog toga je i ove godine saopštenjem za javnost, a povodom obilježavanja **Međunarodnog dana žena na selu**, naglašeno da je prošlo 20 godina od usvajanja Pekinške deklaracije i Platforme za akciju i da je to dokument koji polazi od principa da su ženska prava ljudska prava.

Rok: kontinuirano

- **Publikacije i promotivni materijali**

Lektorisana je, prevedena i štampana **Okvirna strategija** za implementaciju Konvencije Vijeća Evrope o prevenciji i borbi nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini 2015-2018. Štampan **Priručnik za usklađivanje zakona** sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH i međunarodnim standardima.

Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine je koordinirala i podržala izradu **Kalendara aktivnosti za Sedmicu ravnopravnosti spolova** (Gender week). U kalendaru je predstavljeno oko 50 aktivnosti koje su realizovane sa ciljem ostvarenja i unaprijeđivanja ravnopravnosti spolova u BiH.

Rok: kontinuirano

- **Ostale aktivnosti**

U izvještajnom periodu Agencija za ravnopravnost spolova BiH realizovala je i druge aktivnosti koje predstavljaju dodatnu vrijednost u odnosu na planirani Program rada.

Proces razvijanja **Akcionog plana ravnopravnost LGBT osoba u Bosni i Hercegovini** počeo je u oktobru 2015. godine, u saradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom, lokalnom organizacijom civilnog društva. Agencija će voditi proces razvijanja, a nakon toga i koordinacije provedbe ovog Akcionog plana.

Koordinacioni odbor za praćenje implementacije Akcionog plana za provedbu UNSCR 1325, Žene, mir i sigurnost u Bosni i Hercegovini donio zaključak koji se odnosi na **prikupljanje pomoći sirijskim izbjeglicama (posebno ženama i djeci) koji trenutno borave na teritoriji Republike Srbije i Republike Hrvatske**. Ovom akcijom rukovodili su predsjedavajuća Koordinacionog odbora direktorica Agencije za ravnopravnost spolova BiH zajedno sa dopredsjedavajućima. Pomoć koja je skupljena ispred institucija Koordinacionog odbora, predsjedavajuća je dostavila humanitarnoj organizaciji Adra u Srbiji.

Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH je na zahtjev Ministarstva pravde BiH, a za potrebe Analize o uspostavi sustava procjene utjecaja prilikom izrade propisa/politika u institucijama Bosne i Hercegovine, **izradila analizu statističkih podataka zastupljenosti muškaraca i žena u ministarstvima i upravnim organizacijama na nivou Bosne i Hercegovine**.